

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางอาญา ความรับผิดทางอาญาของการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์

ในบทนี้ผู้เขียนจะวิเคราะห์คำนิยามเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ ข้อจำกัดตามกฎหมายไทยในการลงโทษการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ และมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ต่อการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ โดยจะศึกษาวิเคราะห์กฎหมายของประเทศไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ ในประเด็นปัญหาการกำหนดคำนิยามเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ ปัญหาข้อจำกัดตามกฎหมายไทยในการลงโทษการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ และปัญหามาตรการทางกฎหมายที่ใช้ต่อการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ ทั้งนี้เพื่อจะได้สามารถหาทางแก้ไขปัญหาและนำไปสู่ข้อเสนอแนะที่เหมาะสมต่อไป

4.1 วิเคราะห์ปัญหาการกำหนดคำนิยามเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์

จากการศึกษาพบว่าการกลั่นแกล้งรังแกเดิมมักเป็นการกลั่นแกล้งรังแกแบบดั้งเดิม (Traditional Bullying) พฤติกรรมรังแกกันมีหลายรูปแบบ ครอบคลุมถึง (1) การรังแกโดยวาจา โดยใช้คำพูดที่ทำร้ายจิตใจ เหยียดหยามหรือล้อเลียน (2) การรังแกกันโดยทำร้ายร่างกาย เช่น การชก ตะบต ตี ทูบ ข่วน ผลักแรง ๆ ทำร้ายร่างกายด้วยวิธีอื่น ๆ ขังไว้ในห้องหรือจำกัดการเคลื่อนไหว (3) การเพิกเฉย ละเลย ไม่สนใจโดยสิ้นเชิง หรือกีดกันไม่ให้เข้ากลุ่มเพื่อน (4) การปล่อยข่าวลือที่ทำให้เสียหาย หรือสร้างเรื่องโกหกที่ทำให้คนอื่นไม่ชอบ (5) การคุกคามทางเพศ และ (6) การรังแกกันผ่านไซเบอร์

เมื่อต่อมาสังคมมีการพัฒนามากขึ้น การสื่อสารผ่านทางออนไลน์มีความสะดวก รวดเร็ว เข้าถึงได้ง่ายขึ้น มีการใช้สื่อออนไลน์ติดต่อสื่อสารระหว่างกันมากขึ้น ทำให้การกลั่นแกล้งรังแกมีการเปลี่ยนแปลงเป็นรูปแบบการกลั่นแกล้งทางออนไลน์ (Cyber Bullying) มากขึ้น โดยมีการกระทำเกิดขึ้นบนสื่อออนไลน์ ซึ่งตามแนวความคิดของแนนซี อี. วิลลาร์ด (Nancy E. Willard) สามารถแบ่งเป็นรูปแบบได้ ดังนี้ (1) การโต้เถียงกันอย่างรุนแรง (2) การคุกคามก่อกวน (3) การใส่ร้ายป้ายสี (4) การปลอมตัวเป็นบุคคลอื่น (5) การเผยแพร่รูปภาพหรือข้อมูลส่วนตัว (6) การข่มขู่

จากกลุ่มหรือการคว่ำบาตร (7) การเฝ้าติดตามทางอินเทอร์เน็ต (8) การถ่ายคลิปวิดีโอและนำไปเผยแพร่ลงบนอินเทอร์เน็ต (9) การส่งสิ่งที่มีความล่อแหลมทางเพศ

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศพบว่าต่างประเทศการให้คำนิยามหรือมีรูปแบบของการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ ดังนี้

มลรัฐ Nova Scotia ประเทศแคนาดา Intimate Images and Cyber-protection Act 2017 มีการกำหนดคำนิยามของการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ ดังนี้ “การกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ หมายถึง การสื่อสารโดยตรงหรือโดยอ้อมผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ อันเป็นสาเหตุหรือแนวโน้ม ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ หรือความผาสุกของบุคคลอื่น โดยผู้กระทำมีเจตนามุ่งร้ายให้เกิดผลดังกล่าว หรือขาดความเอาใจใส่ในความเสี่ยงที่จะเกิดผลดังกล่าวต่อบุคคลอื่น โดยการกลั่นแกล้งรังแกทางไซเบอร์นั้นยังมีความหมายรวมถึงการกระทำดังต่อไปนี้ด้วย 1.การสร้างหน้าเว็บเพจ บล็อก หรือหน้าโปรไฟล์ที่แสดงตัวตนของผู้อื่น 2. การปลอมตัวเป็นบุคคลอื่นในฐานะเป็นผู้เขียนเนื้อหาหรือข้อความนั้น 3.การเปิดเผยข้อเท็จจริงส่วนตัวของผู้อื่นหรือทำลายความเชื่อมั่นของผู้อื่น 4.การข่มขู่ คุกคาม หรือทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัว 5.การสื่อสารที่ไม่เหมาะสม ในทางลามก หยาบคาย 6.การสื่อสารไปในทางที่ล่วงละเมิด 7. การสร้างข้อเท็จที่ผิดไป ทำให้เกิดความเข้าใจผิด 8.การสื่อสารที่ขู่งหรือส่งเสริมให้ผู้อื่นทำการฆ่าตัวตาย 9.การหมิ่นประมาทหรือดูถูกผู้อื่นในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติ 10.การสื่อสารอื่นใดที่ขู่งหรือส่งเสริมให้ผู้อื่นกระทำการใด ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น” เห็นได้ว่ากฎหมายดังกล่าวกำหนดคำนิยามการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์อย่างละเอียด แยกย่อยเป็นรายชื่อเพื่อให้ได้ทราบลักษณะการกระทำอย่างชัดเจน และครอบคลุมรูปแบบการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ตามแนวคิดเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์

มลรัฐ California สหรัฐอเมริกา มีการกำหนดลักษณะของการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 653.2 ดังนี้ “ผู้ใดมีเจตนาทำให้ผู้อื่นเกรงกลัวในความปลอดภัยของเขาหรือในความปลอดภัยของบุคคลที่ใกล้ชิดในครอบครัว ใช้อุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากบุคคลอื่น เพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายทางกาย การบาดเจ็บ หรือการคุกคามล่วงละเมิดโดยไม่จำเป็น ไม่ว่าจะโดยกระทำโดยบุคคลที่สาม การกระจายทางอิเล็กทรอนิกส์ การเผยแพร่ การส่งทางอีเมล สร้างลิงค์ หรือทำให้มีการดาวน์โหลด ซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลรวมไปถึงรูปภาพของบุคคลอื่น หรือข้อความอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีลักษณะคุกคามล่วงละเมิดเกี่ยวกับบุคคลอื่น อันน่าจะขู่งหรือก่อการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย” และยังมีกรให้คำนิยามอุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้ “อุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ ให้รวมถึง โทรศัพท์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์ เว็บไซต์อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ที่มีอินเทอร์เน็ต อุปกรณ์ไร้สายที่มีลักษณะไฮบริด พีดีเอ เครื่องบันทึกวิดีโอ เครื่องแฟกซ์ หรือ

เพจเจอร์” เห็นได้ว่ากฎหมายดังกล่าวได้มีการกำหนดลักษณะการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ไว้ในองค์ประกอบความผิด โดยกำหนดให้การกระทำที่เป็นการคุกคาม ทำให้เกรงกลัวในชีวิต ร่างกายล่วงละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นผ่านทางอุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์

มลรัฐ Michigan สหรัฐอเมริกา มีการกำหนดคำนิยามของการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ ดังนี้ “การกลั่นแกล้งระรานรังแกทางออนไลน์ รวมถึงการโพสต์ข้อความหรือคำกล่าวในเวทีสื่อสารสาธารณะเกี่ยวกับบุคคลอื่นหากมีลักษณะมีความมุ่งหมายเพื่อทำให้บุคคลอื่นกลัวว่าจะเป็นอันตรายต่อร่างกายหรือชีวิต และแสดงออกว่าจะใช้ความรุนแรงต่อบุคคลนั้น ถูกโพสต์โดยมีเจตนาเพื่อสื่อสารถึงการข่มขู่คุกคาม หรือโดยความรู้ว่าจะถูกมองว่าเป็นการข่มขู่คุกคาม” และยังมีกรให้คำนิยามเวทีสื่อสารสาธารณะที่มีความหมายในลักษณะสื่อออนไลน์ ดังนี้ “เวทีสื่อสารสาธารณะ” หมายถึง อินเทอร์เน็ตหรือสื่ออื่นใดที่ออกแบบหรือตั้งใจที่จะใช้ในการถ่ายทอดข้อมูลไปยังบุคคลอื่น โดยไม่คำนึงว่าจะต้องเป็นสมาชิกหรือใช้รหัสผ่านเพื่อดูข้อมูลนั้นหรือไม่” เห็นได้ว่ากฎหมายดังกล่าวได้มีการกำหนดคำนิยามเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ไว้โดยเฉพาะว่าเป็นการโพสต์ข้อความหรือคำกล่าวอันเป็นการข่มขู่คุกคามว่าจะเป็นอันตรายต่อชีวิตร่างกาย และมีการกำหนดพื้นที่สื่อออนไลน์อันเป็นพื้นที่ในการกระทำความผิดอย่างชัดเจน

สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีการกำหนดลักษณะการกลั่นแกล้งรังแกไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ในความผิดฐานการล่วงละเมิดทางศีลธรรม(Moral Harassment) มาตรา 222-33-2-2 ดังนี้ “การกระทำการคุกคามบุคคลอื่น โดยการพูดหรือมีพฤติกรรมซ้ำ ๆ ที่มีวัตถุประสงค์หรือส่งผลกระทบต่อทำให้สภาพความเป็นอยู่ของผู้อื่นเสื่อมสภาพลง ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่สุขภาพ ในร่างกายหรือจิตใจ” และหากการกระทำดังกล่าวผ่านทางกรใช้บริการการสื่อสารทางออนไลน์ สาธารณะ หรือผ่านทางสื่อดิจิทัลหรืออิเล็กทรอนิกส์ จะมีลักษณะเป็นการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ เห็นได้ว่ากฎหมายดังกล่าวได้มีการกำหนดลักษณะการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ไว้ในองค์ประกอบความผิดในกฎหมายอาญา กล่าวคือการกระทำที่เป็นการคุกคามหรือมีพฤติกรรมซ้ำ ๆ ที่มีเจตนาให้ร่างกายจิตใจของบุคคลอื่นเสื่อมเสียโดยกระทำผ่านทางสื่อออนไลน์

จากการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก ประกอบกับกฎหมายต่างประเทศ ผู้วิจัยเห็นว่าในต่างประเทศกฎหมายมีการกำหนดคำนิยามของคำว่า “กลั่นแกล้งรังแก” ไว้โดยเฉพาะ เห็นได้ชัดจากกฎหมายของมลรัฐ Nova Scotia ที่มีความชัดเจนมากที่สุด เนื่องจากกำหนดแยกลักษณะรูปแบบการกระทำไว้เป็นข้อๆอย่างชัดเจน ครอบคลุมรูปแบบการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประเทศอื่น และสอดคล้องตรงตามแนวคิดเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ จึงอาจสรุปบทนิยามของคำว่า “กลั่นแกล้งรังแก” หมายถึง

“การใช้ข้อความ รูปภาพ หรือมีพฤติกรรม อันเป็นการละเมิดสิทธิบุคคลอื่น โดยวิธีการสร้างบัญชีปลอมเป็นบุคคลอื่น ปลอมตัวเป็นบุคคลอื่นเขียนเนื้อหาหรือข้อความ เปิดเผยข้อเท็จจริงส่วนตัวของผู้อื่นหรือทำลายความเชื่อมั่นของผู้อื่น การข่มขู่คุกคามหรือทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัว การสื่อสารที่ไม่เหมาะสมในทางลามกหยาบคาย การสื่อสารไปในทางที่ล่วงละเมิด การสร้างข้อเท็จจริงที่ผิดไปทำให้เกิดความเข้าใจผิด การสื่อสารที่ยุยงหรือส่งเสริมให้ผู้อื่นทำการฆ่าตัวตาย การหมิ่นประมาทหรือดูถูกผู้อื่นในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติ การสื่อสารอันใดที่ยุยงหรือส่งเสริมให้ผู้อื่นกระทำการใด ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น”

เนื่องจากการกั้นกั้นแก๊งค์รังแกทางออนไลน์ เป็นการกระทำผ่านสื่อออนไลน์ ดังนั้น จึงต้องพิจารณาคำนิยามของคำว่า “สื่อออนไลน์” เพื่อให้ทราบถึงพื้นที่ในการกระทำ ในกฎหมายของบางประเทศได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน เห็นได้จากบทบัญญัติของมลรัฐ Michigan ที่มีการบัญญัติความหมายของคำว่า “เวทีสื่อสาธารณะ” และสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่มีการบัญญัติถึงการกระทำผ่านทางการใช้บริการการสื่อสารทางออนไลน์ สาธารณะหรือผ่านทางสื่อดิจิทัลหรืออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาประกอบกับแนวความคิดเกี่ยวกับการกั้นกั้นแก๊งค์รังแกทางออนไลน์ จึงอาจสรุปนิยามของคำว่า “สื่อออนไลน์” หมายถึง “สื่อดิจิทัลหรืออิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ตหรือสื่ออื่นใดที่ออกแบบหรือตั้งใจที่จะใช้ในการถ่ายทอดข้อมูลไปยังบุคคลอื่น โดยไม่คำนึงว่าจำเป็นต้องเป็นสมาชิกหรือใช้รหัสผ่านเพื่อดูข้อมูลนั้นหรือไม่ อันมีการรับส่งข้อมูลโดยใช้อุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์”

4.2 วิเคราะห์ปัญหาข้อจำกัดตามกฎหมายไทยในการลงโทษการกั้นกั้นแก๊งค์รังแกทางออนไลน์

การกระทำใดที่จะมีความรับผิดชอบทางอาญาต้องเป็นการกระทำที่มีบทบัญญัติกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ ตามหลักในมาตรา 2 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น การกระทำที่เป็นการกั้นกั้นแก๊งค์รังแกทางออนไลน์ที่จะมีความรับผิดชอบทางอาญาหรือไม่ จึงต้องพิจารณาจากองค์ประกอบความผิดที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่บัญญัติบทลงโทษทางอาญา อันได้แก่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ประกอบพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และประมวลกฎหมายอาญา

ข้อความที่เป็นเท็จในกลุ่มไลน์ เป็นต้น แต่บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้ครอบคลุมถึงการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์รูปแบบอื่น เช่น การปลอมตัวเป็นบุคคลอื่นหรือสร้างตัวตนเพื่อหลอกลวงกลั่นแกล้งหลอกลวงผู้อื่น การเผยแพร่ความลับข้อมูลส่วนตัวของบุคคลอื่น การกีดกันบุคคลออกจากกลุ่ม เป็นต้น องค์กรประกอบความผิดฐานดังกล่าวจึงไม่อาจนำมาใช้ได้ครอบคลุมทุกกรณีในการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์

การนำเข้าข้อมูลอันลามก มาตรา 14 (4) มีองค์ประกอบความผิด คือ นำเข้าข้อมูลที่มีลักษณะอันลามก และข้อมูลนั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับ การกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งระรานรังแกทางออนไลน์จะเห็นว่าหากเป็นการนำเข้าข้อมูลลามกที่เป็นข้อมูลส่วนตัวของบุคคลอื่น เช่น การนำรูปที่แอบถ่ายได้กระโปรงไปโพสต์เผยแพร่ในเฟซบุ๊ก การขโมยรูปภาพส่วนตัวในมือถือที่นำมาซ่อมเอาไปส่งต่อในกลุ่มไลน์ เป็นต้น อาจเข้ากรณีการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ในรูปแบบการส่งข้อความรูปภาพอันเป็นการคุกคาม หรือการเผยแพร่ความลับข้อมูลส่วนตัวของบุคคลอื่น แต่บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้ครอบคลุมถึงการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์รูปแบบอื่น เช่น การปลอมตัวเป็นบุคคลอื่นหรือสร้างตัวตนเพื่อหลอกลวงกลั่นแกล้งหลอกลวงผู้อื่น การกีดกันบุคคลออกจากกลุ่ม เป็นต้น และอาจไม่เข้ารูปแบบการส่งข้อความรูปภาพอันเป็นข้อความเท็จ เนื่องจากการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์รูปแบบนี้อาจเป็นการนำเข้าข้อมูลที่เป็นความจริงเกิดขึ้นจริงได้ เช่น การโพสต์ข้อความว่าตนเคยมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนหญิง การโพสต์รูปที่มีการถ่ายในงานเลี้ยงขณะมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เป็นต้น องค์กรประกอบความผิดฐานดังกล่าวจึงไม่อาจนำมาใช้ได้ครอบคลุมทุกกรณีในการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์

การนำเข้าข้อมูลภาพตัดต่อของผู้อื่น มาตรา 16 มีองค์ประกอบความผิด คือ นำเข้าข้อมูลที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เดิม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับ เช่น การตัดต่อภาพบุคคลอื่นทำให้เสียหายต่อชื่อเสียงโพสต์ลงสื่อออนไลน์ เป็นต้น อาจเข้ากรณีการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ในรูปแบบการส่งข้อความรูปภาพอันเป็นการหยาบคาย คุกคาม หมิ่นประมาท หรือข้อความอันเป็นเท็จ แต่ไม่เข้ารูปแบบการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ในรูปแบบอื่น เช่น การปลอมตัวเป็นบุคคลอื่นหรือสร้างตัวตนเพื่อหลอกลวงกลั่นแกล้งหลอกลวงผู้อื่น การเผยแพร่ความลับข้อมูลส่วนตัวของบุคคลอื่น การกีดกันบุคคลออกจากกลุ่ม เป็นต้น เห็นได้ว่าการกลั่นแกล้งระรานรังแกทางออนไลน์มีวิธีการที่หลากหลายกว้างกว่าเพียงแค่การตัดต่อรูปภาพเผยแพร่ในสื่อออนไลน์เพียงอย่างเดียว แต่อาจมีวิธีการอย่างอื่น เช่น การขู่ว่าจะโพสต์รูปภาพจริงที่เป็นความลับในสื่อสังคมออนไลน์ การโพสต์ข้อความล้อเลียน

เขียนโปรแกรมด้วยส่วนตัว การกีดกันบุคคลออกจากกลุ่ม เป็นต้น องค์กรประกอบความผิดฐานดังกล่าว จึงไม่ครอบคลุมการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ทั้งหมด

4.2.2 ประมวลกฎหมายอาญา

เป็นกฎหมายทั่วไปที่กำหนดความรับผิดทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดในลักษณะต่างๆ และกำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิด โดยเมื่อพิจารณากรณีที่มีการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย จิตใจ ชีวิตร่างกาย อีกทั้งส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม เป็นการประทุษร้ายต่อจิตใจของผู้อื่นที่นำไปสู่ความเสียหายถึงขั้นต่อชีวิต มีความรวดเร็วในการเผยแพร่ ส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง อาจนำมาพิจารณากับบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาที่กำหนดความรับผิดทางอาญาได้ในหลายมาตรา ดังนี้

การฆ่าผู้อื่น มาตรา 288 มีองค์ประกอบความผิด คือ มีการกระทำฆ่าผู้อื่น หมายถึงทำให้ผู้อื่นตาย โดยมีเจตนาประสงค์ต่อผลหรือยอมเสี่ยงเห็นผลต่อความตาย มุ่งประสงค์ต่อชีวิตของผู้อื่นโดยตรง เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกรกระทำกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์พบว่าเป็นการกระทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนรำคาญกระทบกระเทือนต่อความรู้สึกจิตใจ ไม่ได้มุ่งประสงค์ต่อชีวิตโดยตรง องค์ประกอบความผิดฐานดังกล่าวจึงไม่เข้าลักษณะการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์

การทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย มาตรา 290 มีองค์ประกอบความผิด คือ มีการทำร้ายผู้อื่น และการทำร้ายนั้นส่งผลโดยตรงเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ไม่ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าหมายรวมถึงการทำร้ายร่างกายและการทำร้ายจิตใจด้วยหรือไม่ จึงเป็นประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนว่าสามารถตีความตัวบทกฎหมายให้รวมไปถึงการทำร้ายทางจิตใจเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายหรือไม่ แต่เมื่อพิจารณาในแง่ที่มาความเป็นมาในทางประวัติศาสตร์จะพบว่าความผิดตามมาตรา 290 นี้ แต่เดิมได้มีบทบัญญัติที่มีองค์ประกอบความผิดในทำนองเดียวกันในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 อันเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับก่อนมีการบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญา โดยอยู่ในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ส่วนที่ 7 ว่าด้วยความผิด ที่ประทุษร้ายแก่ชีวิตร์ แลร่างกาย หมวดที่ 1 ความผิดฐานประทุษร้ายแก่ชีวิตร์ ในมาตรา 251 บัญญัติว่า “ผู้ใดมิได้เจตนาจะฆ่าให้ตาย แต่มันกระทำร้ายแก่กายเขาจนถึงแก่ความตายไซ้ ท่านว่ามันมีความผิด ต้องระวางโทษ...” จึงสามารถเห็นได้ว่ากฎหมายมีเจตนารมณ์กำหนดความรับผิดการทำร้ายร่างกาย ไม่ใช่การทำร้ายจิตใจ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับกรกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ที่เป็นการทำร้ายต่อจิตใจของบุคคลอื่น หากมีความตายเกิดขึ้นจากการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ จึงไม่สามารถนำมามาตราดังกล่าวปรับใช้ได้

การปฏิบัติอันทารุณทำให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย มาตรา 292 มีองค์ประกอบความผิด คือ บัญญัติว่า มีการปฏิบัติอันทารุณ ต่อบุคคลซึ่งต้องพึ่งตนในการดำรงชีพ แล้วบุคคลนั้นฆ่าตัวตาย หรือพยายามฆ่าตัวตาย การปฏิบัติอันทารุณ หมายถึง มีการกระทำที่หยาบคาย คุร้าย โหดร้าย หรือ ร้ายกาจ ตามความรู้สึกของวิญญูชนทั่วไป แต่ไม่รวมถึงการใช้คำพูด การด่าว่าติเตียนให้อาย โดยใช้วิธีการที่ไม่ทำให้ถึงตายแต่ทารุณจนทนไม่ได้ เลยตัดสินใจฆ่าตัวตายหรือพยายามฆ่าตัวตายเพื่อให้พ้นทรมาน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกรกระทำกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์พบว่ากรกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์เป็นการทำให้ผู้อื่นเกิดความเดือดร้อนรำคาญข่มเหงแสดงอำนาจผ่านพื้นที่สื่อสังคมออนไลน์ ไม่ได้มีลักษณะการปฏิบัติอันทารุณ อีกทั้งยังมีข้อจำกัดในแง่ผู้ถูกรกระทำต้องเป็นบุคคลซึ่งต้องพึ่งตนในการดำรงชีพ จึงมีการจำกัดกรอบผู้ถูกรกระทำไว้โดยเฉพาะบุคคลบางกลุ่ม หากมีการกระทำต่อบุคคลทั่วไปจึงไม่มีความผิดตามมาตรานี้ ต่างจากการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ที่สามารถเกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกคนทุกประเภทในสื่อออนไลน์ มาตรา 292 จึงไม่สามารถนำมาปรับใช้กับกรณ์การกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ที่เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายหรือมีการฆ่าตัวตายได้

การช่วยหรือยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย มาตรา 293 มีองค์ประกอบความผิด คือ มีการช่วยหรือยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกรกระทำกลั่นแกล้งระรานรังแกทางออนไลน์พบว่ากรกลั่นแกล้งระรานรังแกทางออนไลน์ไม่ใช่เป็นการช่วยหรือยุยงเสมอไป เนื่องจากมีวิธีการหลายรูปแบบ เช่น การคุกคามก่อกวนบนสื่อสังคมออนไลน์ การเผยแพร่รูปภาพหรือข้อมูลส่วนตัว การเฝ้าติดตามทางอินเทอร์เน็ต (Cyberstalking) การถ่ายคลิปวิดีโอและนำไปเผยแพร่ลงบนอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งกรกระทำที่ยกตัวอย่างมาไม่ใช่การช่วยหรือยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายแต่อย่างใด แต่เป็นการทำให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญรบกวนสิทธิความเป็นส่วนตัวและสิทธิอื่นใดแก่บุคคลอื่นโดยใช้ช่องทางออนไลน์ อีกทั้งยังมีข้อจำกัดในแง่ผู้ถูกรกระทำต้องเป็นเด็กอายุยังไม่เกินสิบหกปี หรือผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนมีสภาพหรือสาระสำคัญอย่างไรหรือไม่สามารถบังคับกรกระทำของตนได้ จึงมีการจำกัดกรอบผู้ถูกรกระทำไว้โดยเฉพาะบุคคลบางกลุ่ม หากมีการกระทำต่อบุคคลทั่วไปจึงไม่มีความผิดตามมาตรานี้ ต่างจากการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ที่สามารถเกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกคนทุกประเภทในสื่อออนไลน์ มาตรา 293 จึงไม่สามารถนำมาปรับใช้กับกรณ์การกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ที่เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายหรือมีการฆ่าตัวตายได้

การทำร้ายผู้อื่นเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา 295 มีองค์ประกอบความผิด คือ มีการกระทำทำร้ายผู้อื่น ทำให้เกิดผลเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจ อันตรายแก่จิตใจ ในมาตรานี้ ไม่ได้หมายความถึงอารมณ์ความรู้สึก เช่น เศร้า เสียใจ แค้นใจ แต่หมายถึงการทำร้าย

จนสมองเสียหาย เช่น ทำให้สมองหยุดสั่งการหรือสั่งการอย่างผิดๆ ถึงขั้นว่าเป็นอันตราย เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกรณีการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์พบว่าไม่เข้าหลักเกณฑ์ความผิดฐานทำร้ายร่างกายในมาตรา 295 เนื่องจากไม่ได้เป็นการทำร้ายจนเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจในความหมายมาตราดังกล่าว เพราะการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์เป็นการทำร้ายต่อจิตใจอารมณ์ความรู้สึกส่งผลต่อสุขภาพจิตของผู้ถูกรังแก ความผิดในมาตราดังกล่าวจึงมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถปรับใช้ให้ครอบคลุมได้

การข่มขู่ผู้อื่น มาตรา 309 มีองค์ประกอบความผิด คือ มีการกระทำข่มขู่ผู้อื่นโดยวิธีการทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของผู้ถูกข่มขู่ใจนั้นเองหรือของผู้อื่น หรือโดยใช้กำลังประทุษร้าย เพื่อให้ผู้อื่นกระทำการใด ไม่กระทำการใด หรือจำยอมต่อสิ่งใด เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกรณีการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์พบว่าการกลั่นแกล้งระรานรังแกทางออนไลน์มีด้วยกันหลายวิธีการ บางวิธีการอาจเข้ากรณีการข่มขู่ใจ ทำให้กลัวว่าจะทำให้เกิดอันตราย เช่น การเผยแพร่รูปภาพหรือข้อมูลส่วนตัว การเฝ้าติดตามทางอินเทอร์เน็ต (Cyberstalking) การถ่ายคลิปวิดีโอและนำไปเผยแพร่ลงบนอินเทอร์เน็ต เป็นต้น แต่บางวิธีการไม่ใช่การข่มขู่ใจให้กลัวว่าจะทำให้เกิดอันตราย เช่น การใช้ข้อความล้อเลียนปมด้อยของผู้อื่น การใช้ข้อความดูหมิ่นเหยียดหยามผู้อื่น เป็นต้น การข่มขู่ใจทำให้กลัวว่าจะทำให้เกิดอันตรายกับการกลั่นแกล้งระรานรังแกทางออนไลน์จึงมีลักษณะการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน มาตรา 309 จึงยังมีข้อจำกัดไม่สามารถบังคับใช้อย่างครอบคลุมมาปรับใช้ได้กับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ได้ทั้งหมด

การขู่เข็ญทำให้ผู้อื่นกลัวหรือตกใจ มาตรา 392 มีองค์ประกอบความผิด คือ มีการขู่เข็ญ เพื่อให้เกิดผลคือผู้อื่นเกิดความกลัวหรือความตกใจ การขู่เข็ญ หมายถึง แสดงว่าจะกระทำให้เกิดภัยแก่เขาจะเป็นภัยที่เกิดทันทีหรือภัยในภายหน้าก็ได้ และการขู่เข็ญอาจกระทำด้วยกิริยาจากก็ได้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกรณีการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์พบว่าการขู่เข็ญกับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์มีความแตกต่างกัน การขู่เข็ญเป็นการแสดงอำนาจเหนือข่มขู่ว่าจะเกิดภัยอันตรายแก่ผู้อื่น ในขณะที่การกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์มีวิธีการหลายวิธี อาจใช้วิธีที่เป็นการขู่เข็ญ เช่น ขู่ว่าจะปล่อยคลิปวิดีโอ ขู่ว่าจะปล่อยภาพหลุด ขู่ว่าจะเปิดเผยความลับ เป็นต้น หรืออาจใช้วิธีการอื่นที่ไม่เป็นการขู่เข็ญ เช่น การส่งข้อความล้อเลียนปมด้อยของผู้อื่น การส่งข้อความใส่ความเท็จแก่ผู้อื่น การใช้ข้อความดูหมิ่นเหยียดหยามผู้อื่น การกีดกันผู้อื่นออกจากกลุ่ม เป็นต้น การกระทำทั้งสองประเภทจึงมีลักษณะการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน ไม่สามารถนำ มาตรา 392 มาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมกับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ ในอีกส่วนคือผลของการกระทำที่มาตรา 392 ต้องมีความตกใจหรือกลัวเกิดขึ้น ต่างจากการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์

ที่อาจไม่เกิดความกลัวหรือตกใจ แต่อาจทำให้เสียชื่อเสียงบุคคลอื่น เช่น การส่งต่อข้อความอันเป็นที่จก การโพสต์รูปภาพตัดต่อลามก เป็นต้น อีกทั้งมาตรา 392 เป็นบทบัญญัติในส่วนลหุโทษ มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งหากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ในปัจจุบันมีรูปแบบการกระทำที่สลับซับซ้อนกว่าเดิมมาก มีการแพร่กระจายข้อมูลอย่างรวดเร็ว เกิดผลที่มีความรุนแรง ทั้งต่อจิตใจ ชีวิตร่างกาย โทษตามมาตราดังกล่าวย่อมไม่มีความเหมาะสมไม่ได้สัดส่วนกับความเสียหายที่เกิดขึ้น

การรังแก ข่มเหง คุกคาม ทำให้อับอาย หรือเดียดร้อนรำคาญ มาตรา 397 มีองค์ประกอบความผิด คือ มีการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือทำให้ได้รับความอับอายหรือเดียดร้อนรำคาญ บทบัญญัติดังกล่าวมีองค์ประกอบความผิดทำนองเดียวกับการกลั่นแกล้งรังแกแบบดั้งเดิม (Traditional Bullying) กล่าวคือ การกระทำเป็นกรณีบุคคลหนึ่งที่มีอำนาจ มีกำลังมากกว่าบุคคลอื่น มีพฤติกรรมก่อให้เกิดความหวาดกลัว ข่มขู่ ก่อความเดียดร้อนรำคาญ โดยการกระทำมักเป็นการกระทำทางกายภาพ กระทำต่อร่างกายของบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้ที่อ่อนแอมีอำนาจพลกำลังน้อยกว่า ทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ เป็นการกระทำในชีวิตจริง ในสถานที่จริง เช่น การใช้ถ้อยคำตำหนิกันในโรงเรียนการกีดกันบุคคลไม่ให้เข้าร่วมกลุ่มในที่ทำงาน การล้อเลียนปมด้อยเมื่อพบหน้ากัน เป็นต้น กรณีดังกล่าวสามารถปรับใช้มาตรา 397 ได้ อย่างไรก็ตามเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปมีการเติบโตด้านเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต สื่อออนไลน์มากขึ้น การกลั่นแกล้งระรานรังแกแบบดั้งเดิมจึงเปลี่ยนมาเป็นการกลั่นแกล้งรังแกในทางออนไลน์ (Cyber Bullying) มากขึ้น ซึ่งเกิดได้ตลอด 24 ชั่วโมง ทุกเวลา ทุกสถานที่ แพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว จึงเป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อร้ายแรงยิ่งกว่าแบบดั้งเดิม ดังนั้น เห็นได้ว่าการกลั่นแกล้งรังแกแบบดั้งเดิม (Traditional Bullying) เปรียบเทียบกับการกลั่นแกล้งรังแกในทางออนไลน์ (Cyber Bullying) มีลักษณะการกระทำ ความผิดและผลที่เกิดขึ้นต่างกันอย่างมาก มีรูปแบบเพิ่มขึ้น เช่น การปลอมตัวเพื่อหลอกลวงบุคคลอื่นในสื่อออนไลน์ เป็นต้น และการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์มีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลอื่น ความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยเฉพาะกรณีที่มีความรุนแรงจนทำให้ผู้อื่นถูกกระทบกระเทือนทางจิตใจและชีวิตร่างกาย ซึ่งควรมีการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาไว้อย่างเฉพาะให้มีโทษเหมาะสม องค์ประกอบความผิดในมาตราดังกล่าวจึงไม่มีความครอบคลุมถึงการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ที่เป็นการกระทำบนสื่อออนไลน์ทั้งหมด อีกทั้งมาตรา 397 อันเป็นความผิดลหุโทษที่มีระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท โทษตามมาตราดังกล่าวย่อมไม่มีความเหมาะสมไม่ได้สัดส่วนกับความเสียหายที่เกิดขึ้น

จากที่กล่าวมาแล้วพบว่าแม้การกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์จะมีผลกระทบต่อสิทธิในสุขภาพอนามัย จิตใจ ชีวิตร่างกายของผู้อื่น และส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม

แต่เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติในกฎหมายที่กำหนดครอบคลุมให้การกลั่นแกล้งทางออนไลน์ทุกรูปแบบกำหนดเป็นความผิดและต้องรับโทษ ผู้กระทำการดังกล่าวจึงไม่ได้รับโทษตามหลักการในมาตรา 2 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายอาญา จึงเป็นช่องว่างตามกฎหมายที่จะลงมือกระทำความผิดได้ ดังนั้น การพิจารณาถึงฐานกฎหมายที่เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์โดยตรงจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญในโลกปัจจุบันที่มีการใช้สื่อออนไลน์เป็นการสื่อสารหลักในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคลทั่วโลก

4.3 วิเคราะห์ปัญหามาตรการทางกฎหมายที่ใช้ต่อการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์

จากการวิเคราะห์ปัญหาใน 4.2 พบว่าบทบัญญัติตามกฎหมายไทยไม่ครอบคลุมการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ตามที่กล่าวไปแล้วข้างต้น จึงไม่มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายลงโทษที่ใช้ต่อการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ แต่เมื่อศึกษาบทบัญญัติตามกฎหมายต่างประเทศพบว่า มีมาตรการทางกฎหมายอาญาที่จะลงโทษผู้ทำการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ไว้ในหลายประเทศ ดังนี้

มลรัฐ Nova Scotia ประเทศแคนาดา มีกฎหมาย Intimate Images and Cyber-protection Act 2017 ที่เป็นกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองเหยื่อที่ถูกข่มเหงกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์โดยเฉพาะ โดยมีการกำหนดสิทธิให้แก่ผู้เสียหายหรือผู้ที่มีสิทธิในการยื่นคำร้องต่อศาลในกรณีที่ได้รับผลกระทบจากการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ ศาลจะพิจารณาความผิดและมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อลงโทษผู้กระทำผิดต่อไป เช่น ห้ามผู้ถูกร้องเรียนกระทำการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ ห้ามผู้ถูกร้องเรียนติดต่อสื่อสารกับผู้เสียหายหรือบุคคลที่กำหนด เป็นต้น โดยผู้กลั่นแกล้งรังแกที่ฝ่าฝืนคำสั่งศาลตามกฎหมายนี้มีความรับผิดทางอาญา ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกิน 5,000 เหรียญ หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ พิจารณาแล้วเห็นได้ว่ากฎหมายดังกล่าวมีการกำหนดขั้นตอนให้ผู้กลั่นแกล้งรังแกปฏิบัติตามมาตรการเบื้องต้นก่อน หากไม่กระทำตามจึงจะมีมาตรการลงโทษทางอาญาเป็นการปรับหรือจำคุก และมีโทษเพียงระดับเดียว คือ การกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์กรณีทั่วไป

มลรัฐ California สหรัฐอเมริกา มีการกำหนดบทลงโทษอาญาแก่การกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ไว้ในประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐในมาตรา 653.2 ให้การกระทำในลักษณะกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์เป็นความผิดทางอาญา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ พิจารณาแล้วเห็นได้ว่ากฎหมายดังกล่าวมีมาตรการลงโทษเพียงระดับเดียว คือ การกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์กรณีทั่วไป

มลรัฐ Michigan สหรัฐอเมริกา มีการกำหนดบทลงโทษอาญาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ไว้ในประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐในมาตรา 750.411x โดยมีการลงโทษกรณีกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์กรณีทั่วไป มีระวางโทษจำคุกไม่เกิน 93 วัน หรือปรับไม่เกิน 500 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ การลงโทษกรณีกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บสาหัส มีระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 5,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ และการลงโทษกรณีกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย มีระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ พิจารณาแล้วเห็นได้ว่ากฎหมายดังกล่าวมีมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดทางออนไลน์ด้วยกันหลายระดับ โดยต้องรับโทษหนักเบาแตกต่างกันตามผลที่เกิดขึ้น ดังนี้ (1) การกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์กรณีทั่วไป (2) การกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บสาหัส (3) การกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย

สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีการกำหนดบทลงโทษอาญาที่เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ภาคที่ 2 อาชญากรรมและความผิดทางอาญาต่อบุคคล ลักษณะที่ 2 ความผิดเกี่ยวกับการโจมตีทางกายและจิตใจของบุคคล หมวดที่ 3 ทวิ การล่วงละเมิดทางศีลธรรม (Moral Harassment) มาตรา 222-33-2 ต้องระวางโทษจำคุก 2 ปี และปรับ 30,000 ยูโร และกรณีทำให้ทำให้เหยื่อสูญเสียความสามารถในการทำงานเป็นระยะเวลามากกว่า 8 วัน ต้องระวางโทษจำคุก 3 ปี และปรับ 45,000 ยูโร และมาตรา 222-33-2-3 กรณีที่มีการกระทำต่อบุคคลในสถานศึกษา หากทำให้เหยื่อสูญเสียความสามารถในการทำงานเป็นระยะเวลามากกว่า 8 วัน ต้องระวางโทษจำคุก 5 ปี และปรับ 75,000 ยูโร หากเป็นเหตุให้ฆ่าตัวตายหรือพยายามฆ่าตัวตาย ต้องระวางโทษจำคุก 10 ปี และปรับ 150,000 ยูโร พิจารณาแล้วเห็นได้ว่ากฎหมายดังกล่าวมีมาตรการลงโทษกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ด้วยกันหลายระดับ โดยต้องรับโทษหนักเบาแตกต่างกันตามผลที่เกิดขึ้น สามารถแยกกรณีได้จากผลของการกระทำได้หลักๆ ดังนี้ (1) การกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์กรณีทั่วไป (2) การกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์กรณีทำให้ผู้อื่นสูญเสียความสามารถในการทำงานเป็นระยะเวลามากกว่า 8 วัน (ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ) (3) การกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์กรณีเป็นเหตุให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายหรือพยายามฆ่าตัวตาย

เมื่อพิจารณาจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่มีการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์มากขึ้นกว่าเดิมอย่างมากเมื่อเทียบกับการกลั่นแกล้งรังแกแบบดั้งเดิม แต่ละประเทศจึงมีการให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าวถึงขนาดมีการกำหนดมาตรการลงโทษทางอาญาผู้กระทำความผิดฐานกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์อย่างชัดเจน และเมื่อการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ส่งผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจจะมีการกำหนดมาตรการลงโทษให้ต้องรับโทษหนักขึ้นตามผลที่เกิดขึ้น

ยิ่งไปกว่านั้นหากการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายหรือฆ่าตัวตายได้ มีการกำหนดมาตรการลงโทษให้ต้อง รับโทษหนักขึ้นอีกชั้นตามผลที่เกิดขึ้น เห็นได้ชัดจากกฎหมายของมลรัฐ Michigan และสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่มีการกำหนดโทษหนักขึ้นตามผลที่เกิดขึ้นจากการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์

จากการศึกษาวิเคราะห์บทบัญญัติกฎหมายของประเทศไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศในบทนี้ผู้วิจัยพบว่าประเทศไทยยังมีปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาของการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์หลายประการ ประการแรก ประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดค่านิยามความหมายเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ เช่น คำว่า “การกลั่นแกล้ง” หรือ “สื่อออนไลน์” ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งโดยทั่วไปการส่งข้อความทางสื่อออนไลน์ การเผยแพร่ข้อความในระบบออนไลน์ เป็นการใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่งที่ได้รับการรับรองจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แต่เมื่อไม่มีคำนิยามดังกล่าวไว้ ย่อมทำให้บุคคลไม่สามารถทราบได้ว่าลักษณะใดเข้าข่ายเป็นการกลั่นแกล้งรังแก ลักษณะใดเป็นสื่อออนไลน์ ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนแน่นอน ในขณะที่ต่างประเทศพบว่าในมลรัฐ Nova Scotia ประเทศแคนาดา มลรัฐ California สหรัฐอเมริกา มลรัฐ Michigan สหรัฐอเมริกา มีการกำหนดลักษณะการกลั่นแกล้งระรานรังแกทางออนไลน์ไว้อย่างชัดเจนในบทบัญญัติ สาธารณรัฐฝรั่งเศสมีการมีการระบุอธิบายองค์ประกอบความผิดฐานกลั่นแกล้งรังแก โดยหากเป็นการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์จะเข้าบทที่ต้องรับโทษหนักขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถทราบขอบเขตการใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในทางสื่อออนไลน์ และเป็นการคุ้มครองสิทธิในสุขภาพอนามัยชีวิตร่างกายของบุคคลอื่นอีกทางหนึ่งด้วย ประการต่อมา พบว่าประเทศไทยมีข้อจำกัดตามกฎหมายไทยในการลงโทษการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ และไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ต่อการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ ทั้งในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ประกอบพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และในประมวลกฎหมายอาญาทำให้เมื่อไม่มีบทบัญญัติกำหนดให้การกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์เป็นความผิดและต้องรับโทษผู้กลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์จึงไม่ใช่ผู้กระทำความผิดและไม่ต้องรับโทษ ตามหลักการในมาตรา 2 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายอาญา ทำให้การบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่กับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ต้องพยายามนำบทบัญญัติความผิดฐานอื่นในประมวลกฎหมายอาญาอันเป็นบทบัญญัติทั่วไปมาบังคับใช้แล้วแต่ข้อเท็จจริงในแต่ละคดีไป ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่ครอบคลุมการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ในทุกรูปแบบ อีกทั้งบางกรณีมีการกำหนดฐานความผิดอยู่ในส่วนลหุโทษทำให้การลงโทษไม่เหมาะสมกับลักษณะความผิดและความเสียหายที่เกิดขึ้น ในขณะที่ต่างประเทศพบว่าทั้งในมลรัฐ Nova Scotia

ประเทศแคนาดา มลรัฐ California สหรัฐอเมริกา มลรัฐ Michigan สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฝรั่งเศส มีการบัญญัติกำหนดความรับผิดทางอาญาของการก่อกวนทางออนไลน์และมีมาตรการทางกฎหมายลงโทษทางอาญาไว้อย่างชัดเจน ทำให้การปรับใช้กฎหมายมีความครอบคลุมเหมาะสมกับความผิดที่เกิดขึ้น มีมาตรการลงโทษเหมาะสมกับการกระทำความผิดและผล